

KPC

Kodeks postępowania cywilnego

Stan prawny na 11 sierpnia 2021 r.

---

10. WYDANIE

Wolters Kluwer

KPC

Kodeks postępowania cywilnego

Stan prawny na 11 sierpnia 2021 r.

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

10. WYDANIE

Stan prawny na 11 sierpnia 2021 r.

Wydawca
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Kinga Zajac

Tytuły umieszczone nad jednostkami redakcyjnymi i wyróżnione tekstem pogrubionym pochodzą od wydawnictwa i nie są częścią aktu normatywnego.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8246-508-2
10. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

USTAWA

z dnia 17 listopada 1964 r.

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

(tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1575;
zm.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1578, *poz. 2320*; z 2021 r. poz. 11,
poz. 1030, poz. 1090, poz. 1177)*

---

* Uwzględnia również ustawę z 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 1222; oczekuje na podpis Prezydenta RP), zmieniającą nin. ustawę po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, oraz ustawę z 11 sierpnia 2021 r. o kasach zapomogowo-pożyczkowych (druk sejmowy nr 1313; oczekuje na podpis Prezydenta RP), zmieniającą nin. ustawę po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

UWZGLĘDNIAM ZMIANY WCHODZĄCE W ŻYCIE Z DNIEM:

- **30 października 2020 r.** – ustawa z 11 września 2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2070 ze zm.)
  - **30 listopada 2020 r.** – ustawa z 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 956)
  - **19 stycznia 2021 r.** – ustawa z 10 grudnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa (Dz.U. z 2021 r. poz. 11)
  - **20 lutego 2021 r.** – ustawa z 11 września 2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2070 ze zm.)
  - **1 marca 2021 r.** – ustawa z 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1798 ze zm.)
  - **1 lipca 2021 r.** – ustawa z 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 398 ze zm.)
  - **1 lipca 2021 r.** – ustawa z 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1655 ze zm.)
  - **3 lipca 2021 r.** – ustawa z 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1090)
  - **19 września 2021 r.** – *ustawa z 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1090)*
  - **30 października 2021 r.** – *ustawa z 11 września 2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2070 ze zm.)*
  - **1 grudnia 2021 r.** – *ustawa z 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 398 ze zm.)*
  - **1 grudnia 2021 r.** – *ustawa z 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2019 r. poz. 55 ze zm.)*
-

Kodeks postępowania cywilnego

- **1 lipca 2022 r.** – ustawa z 20 maja 2021 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego oraz Deweloperskim Funduszu Gwarancyjnym (Dz.U. 1177)
  - **1 października 2022 r.** – ustawa z 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. poz. 2320 ze zm.)
  - **18 kwietnia 2026 r.** – ustawa z 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1634 ze zm.)
  - **14 dni od dnia ogłoszenia** – ustawa z 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk sejm. nr 1222, oczekuje na podpis Prezydenta RP)
  - **30 dni od dnia ogłoszenia** – ustawa z 11 sierpnia 2021 r. o kasach zapomogowo-pożyczkowych (druk sejm. nr 1313, oczekuje na podpis Prezydenta RP)
-

Tytuł wstępny

Przepisy ogólne

Sprawa cywilna

Art. 1.¹ Kodeks postępowania cywilnego normuje postępowanie sądowe w sprawach ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz w innych sprawach, do których przepisy tego Kodeksu stosuje się z mocy ustaw szczególnych (sprawy cywilne).

---

¹ Z dniem 17 lipca 2000 r. art. 1, rozumiany w ten sposób, iż w zakresie pojęcia „sprawy cywilnej” nie mogą się mieścić roszczenia dotyczące zobowiązań pieniężnych, których źródło stanowi decyzja administracyjna, został uznany za niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 10 lipca 2000 r. (Dz.U. Nr 55, poz. 665).

Art. 1 częściowo został uznany za niezgodny z art. 194 ust. 1 zdanie pierwsze w związku z art. 10 Konstytucji RP, przez pkt 1 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 11 września 2017 r., K 10/17 (Dz.U. poz. 1727) z dniem 11 września 2017 r. Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony wyżej przepis traci moc w zakresie, w jakim dotyczy zagadnienia oceny prawidłowości procedury wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego.

Art. 1 częściowo został uznany za niezgodny z art. 194 ust. 2 w związku z art. 10 Konstytucji RP oraz z art. 144 ust. 3 pkt 21 w związku z art. 10 Konstytucji RP, przez pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 11 września 2017 r., K 10/17 (Dz.U. poz. 1727) z dniem 11 września 2017 r. Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony wyżej przepis traci moc w zakresie, w jakim dotyczy zagadnienia oceny prawidłowości procedury przedstawienia kandydatów na stanowisko Prezesa oraz Wiceprezesa Trybunału Konstytucyjnego przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Trybunału Konstytucyjnego i powołania ich przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Droga sądowa

Art. 2. § 1. Do rozpoznawania spraw cywilnych powołane są sądy powszechne, o ile sprawy te nie należą do właściwości sądów szczególnych, oraz Sąd Najwyższy.

§ 1a–2. (*uchylone*)

§ 3. Nie są rozpoznawane w postępowaniu sądowym sprawy cywilne, jeżeli przepisy szczególnie przekazują je do właściwości innych organów.

Zasada prawdy materialnej

Art. 3. Strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody.

Art. 4. (*uchylony*)

Nadużycie prawa procesowego

Art. 4^{1,2}. Z uprawnienia przewidzianego w przepisach postępowania stronom i uczestnikom postępowania nie wolno czynić użytku niezgodnego z celem, dla którego je ustanowiono (nadużycie prawa procesowego).

Udzielanie pouczeń

Art. 5. W razie uzasadnionej potrzeby sąd może udzielić stronom i uczestnikom postępowania występującym w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej niezbędnych pouczeń co do czynności procesowych.

Zasada szybkości

Art. 6. § 1. Sąd powinien przeciwdziałać przewlekaniu postępowania i dążyć do tego, aby rozstrzygnięcie nastąpiło na pierwszym posiedzeniu, jeżeli jest to możliwe bez szkody dla wyjaśnienia sprawy.

---

² Art. 4¹ dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z 4 lipca 2019 r. (Dz.U. poz. 1469 ze zm.) zmieniającej nin. ustawę z dniem 7 listopada 2019 r.

§ 2.³ Strony i uczestnicy postępowania obowiązani są przytaczać wszystkie fakty i dowody bez zwłoki, aby postępowanie mogło być przeprowadzone sprawnie i szybko.

Udział prokuratora

Art. 7. Prokurator może żądać wszczęcia postępowania w każdej sprawie, jak również wziąć udział w każdym toczącym się już postępowaniu, jeżeli według jego oceny wymaga tego ochrona praworządności, praw obywateli lub interesu społecznego. W sprawach niemajątkowych z zakresu prawa rodzinnego prokurator może wytaczać powództwa tylko w wypadkach wskazanych w ustawie.

Udział organizacji pozarządowej

Art. 8. Organizacje pozarządowe, których zadanie statutowe nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej, mogą dla ochrony praw obywateli, w wypadkach przewidzianych w ustawie, wszcząć postępowanie oraz wziąć udział w toczącym się postępowaniu.

Zasada jawności

Art. 9. § 1. Rozpoznawanie spraw odbywa się jawnie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Strony i uczestnicy postępowania mają prawo przeglądać akta sprawy i otrzymywać odpisy, kopie lub wyciągi z tych akt. Treść protokołów i pism może być także udostępniana w postaci elektronicznej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe (system teleinformatyczny) albo innego systemu teleinformatycznego służącego udostępnianiu tych protokołów lub pism.

§ 2. Strony i uczestnicy postępowania mają prawo do otrzymania z akt sprawy zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku, chyba że protokół został sporządzony wyłącznie pisemnie. Przewodniczący wydaje z akt sprawy zapis dźwięku, jeżeli wydaniu zapisu obrazu i dźwięku sprzeciwia się ważny interes publiczny lub prywatny.

§ 3. Jeżeli posiedzenie odbyło się przy drzwiach zamkniętych strony i uczestnicy postępowania mają prawo do otrzymania z akt sprawy jedynie zapisu dźwięku.

---

³ Art. 6 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z 4 lipca 2019 r. (Dz.U. poz. 1469 ze zm.) zmieniającej nin. ustawę z dniem 7 listopada 2019 r.

Prawo do prywatnej rejestracji czynności sądu za pomocą urzędnika rejestrującego dźwięk

Art. 9¹.⁴ § 1. Nie jest wymagane zezwolenie sądu na utrwalanie przez strony lub uczestników postępowania przebiegu posiedzeń i innych czynności sądowych, przy których są obecni, za pomocą urzędnika rejestrującego dźwięk.

§ 2. Strony i uczestnicy postępowania uprzedzają sąd o zamiarze utrwalenia przebiegu posiedzenia lub innej czynności sądowej za pomocą urzędnika rejestrującego dźwięk.

§ 3. Sąd zakazuje stronie lub uczestnikowi postępowania utrwalenia przebiegu posiedzenia lub innej czynności sądowej za pomocą urzędnika rejestrującego dźwięk, jeżeli posiedzenie lub jego część odbywa się przy drzwiach zamkniętych lub sprzeciwia się temu względ na prawidłowość postępowania.

Ugodowe załatwianie spraw

Art. 10. W sprawach, w których zawarcie ugody jest dopuszczalne, sąd dąży w każdym stanie postępowania do ich ugodowego załatwienia, w szczególności przez nakłanianie stron do mediacji.

Wiążąca moc wyroku skazującego

Art. 11. Ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Jednakże osoba, która nie była oskarżona, może powoływać się w postępowaniu cywilnym na wszelkie okoliczności wyłączające lub ograniczające jej odpowiedzialność cywilną.

Roszczenie adhezyjne

Art. 12. Roszczenia majątkowe wynikające z przestępstwa mogą być dochodzone w postępowaniu cywilnym albo w wypadkach w ustawie przewidzianych w postępowaniu karnym.

---

⁴ Art. 9¹ dodany przez art. 1 pkt 4 ustawy z 4 lipca 2019 r. (Dz.U. poz. 1469 ze zm.) zmieniającej nin. ustawę z dniem 7 listopada 2019 r.

Tryby i rodzaje postępowania

Art. 13. § 1. Sąd rozpoznaje sprawy w procesie, chyba że ustawa stanowi inaczej. W wypadkach przewidzianych w ustawie sąd rozpoznaje sprawy według przepisów o postępowaniach odrębnych.

§ 2. Przepisy o procesie stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowań unormowanych w niniejszym kodeksie, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Art. 14. (*uchylony*)

CZĘŚĆ PIERWSZA POSTĘPOWANIE ROZPOZNAWCZE

Księga pierwsza **Proces**

Tytuł I **Sąd**

Dział I **Właściwość sądu**

Przepis wstępny

Perpetuatio fori

Art. 15. § 1. Sąd właściwy w chwili wniesienia pozwu pozostaje właściwy aż do ukończenia postępowania, choćby podstawy właściwości zmieniły się w toku sprawy.

Najnowsze 10. wydanie książki uwzględnia zmiany dotyczące m.in.:
nałożenia na stronę powodową obowiązku dołączenia do pozwu umowy, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem, wraz z deklaracją wekslową i załącznikami, jeżeli dłużnikiem jest konsument; złagodzenia wymogów formalno-fiskalnych w stosunku do konsumentów wnoszących zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym; możliwości przeprowadzenia sprzedaży nieruchomości w drodze licytacji elektronicznej.

W opracowaniu zamieszczono również skorowidz przedmiotowy ułatwiający odnalezienie poszczególnych instytucji, a tytułiki przed artykułami Kodeksu postępowania cywilnego objaśniają ich sens.

Publikacja jest przeznaczona przede wszystkim dla studentów oraz osób, którym niezbędna jest znajomość przepisów z zakresu postępowania cywilnego.

LEXOTEKA

więcej niż podręcznik

Poszukaj pozostałych podręczników
dostępnych online

www.lexoteka.pl

9 788382 465082 W10P01

ISBN 978-83-8246-508-2

9 788382 465082

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 17,90 ZŁ (W TYM 5% VAT)